

הלכות שבת סימן שלו

(יב) ואינו משנה גמות (אגור). ואסור (יג) לכבד הבגדים על ידי מקבדות העשויים מקיסמים, (יד) *שלא
(ז) ושתברו קיסמיהם (הגהות אלפסי פ' המצניע): ג (טו) ואין סכין את הקרקע (טז) *ולא מדיחים אותו (יז) אפלו
הוא מרצף: ד ואסור (ט) (יח) לצדד (יט) חבית על הארץ, (כ) דבין שיהא כבדה ויבא להשוות גמות
וידאי והוי פסיק ברישה: 6. balance

שלח דברים האסורים בשבת משום השמעת קול, וכו' ח' סעיפים:

א *השמעת קול (א) בכלי (ב) [ב] שיר אסור, (ב) *אכל להקיש על הדלת וכיוצא בזה כשאינו

שערי השוכה

[ב] שיר. עין בחי' בענין השמיעות, ועין בשערי אסורים שער י סעיף ג: (ד) ושתברו אפלו הם נשברים ליכא אסור דאורנותא, אפ"ה
אסור בפסיק ברישה, ולפי"ז אסור לכבד אפלו במרצף א"כ בשל תמרים ולא באותם העשויים מענפי אילן, עמ"ש ס"א, מ"א: (ה) לצדד, ולא
יכריע החבית וישפך ממנה אלא מגביה אותה מן הארץ ושופך, דאל"כ מחפיר הוא מן הארץ, מגדאכבה: (ו) שיר. וה"ה בכל דבר שהוא

באר הגולה

במרצף, ועין מה שכתבנו לעיל סוף דבור המתחיל (ואסור לכבד) [י"ח משמיעות]:
* שלא ושתברו קיסמיהם. עין בספר ברבינוסף בשם מהר"י קשטרי ויבספר בית
מאיר שמקפידין בזה, וגם בספר מאמר מרדכי מצדד דלא פסיק ברישא הוא, ומכל
מקום נראה שאין כדאי להקל בזה, דמחזיק כעבדא דחל וכן מכלול באסור שבת, וכמו
שכתב בבית, עין שם: * ולא מדיחים אותו אפלו הוא מרצף, דע, דבתוספתא
בברכות מבאר עוד, וכתבא הקנא אכבה, דאין נופחין את הקרקע בשבת: והשקטתי
זה משום דאינו מצוי, גם לא אדע פרושו על גביו, דאם פרושו הוא לנפח בפיו את
האבק והעפר מעל גבי קרקע אמאי אסור, ומאי שנא מכבוד דשרי תרמכ"ט על-פי-
פנים ברצופה, ואורנה, למאן דאסר שם כבוד משום מו"ז עקר ותוי בחופה, לשתרי
הכא דכפי לא ידיו עקר ממקומו: גם למאן דאסר שם משום מקצה וזהו מדרש הכא,
כמבאר בסמ"ח שם סעיף ג [ואין לומר דהקבוצה יסבר דטלטול מהעד שמה טלטול,
דפולגתא דמנאי שם בזה, דאסרין אטאי העמידה תרמכ"ט לדינא], ואפלו למאן דאסר
שם משום אשויי גמות גסרין קשה, דלשתרי על-גל-פנים ברצופה למאן דשרי
בכבוד, ומקאמי פריימגרים בדבריו התעורר רמז מרזי לזה, והוא, דלפי שהכבוד
הוא צורך שבת, סבירא לה להרמב"ם דהקילו ברצופה, מה שאין כן בזה, וכמו שבאר
המגיד טעם הרמב"ם שמתמיר לענין הדין, ועוד יש לומר, דכל אלו התקנים היו צורך
מדין וכוונתה שצריך ליהוי הקרקע, ולכן משינן שיהא לאשויי גמות במקבץ
באינה רצופה, וגזרו גסרין רצופה, דהקרקע בקרקע מחלף, כדאימא בגמרא, והוא הדין
גבי נפיקה מרי נמי כפי האי גוונא [ואף דברבנא יתקם כפי האי דינא דאין סכין
ומדיחין גבי בית, אפ"ה גם הוא מורי לענין רחיצה וכוונתה שצריך ליהוי הקרקע,
וכוונתו כוונתו דהתקנה היא צורך רחיצה הקרקע], אבל לעולם אם צריך לכבד הבית
[למאן דשרי] ואין לו מכבדות מר לו לנפח בפיו את האבק והעפר, ואדרבה לכאורה
נראה דזה לא גרע מרובץ דשרי הקמא כמסקנא ואפלו באינה מרצפת, משום דלא
פסיק ברישא הוא לאשויי גמות, והכי נמי די האי גוונא, ואפ"ה עוד, דאפלו לנפח בכלי
כאורי גסרין שרי, ואפלו למאן דמקפיד על התירא דהנהיג מידה הכא דשרי:
* אבל להקיש על הדלת וכו', ובבבא דהג"א כתב דהעקר בזה ברצת

דקא צריך לזה שבת אלונית במים כדודע, ויש בזה משום בריש: (יח) לצדד. הינו (יג) שהוא מצדדה עד שמעמד בקרקע ופה על ידי העמוד:
(יט) חבית על הארץ. הינו חבית מלאה, (יד) וכן לא יכריע החבית וישפך ממנה, אלא מגביה מן הארץ ושופך, שאם לא יכין מפ"י מן הארץ כדנאי.
ואף ששקלל הוא, וגם מלאכה שאינה צריכה לגופה היא, וגם חופר כלאחר ידו הוא, אף על-פי-כן אסור מדברי סופרים: (כ) דבין וכו' והוי פסיק
ברישא, ורצה לומר, דעל-ידי (טו) העמוד גופא נעשה הקרקע חלקה בלא גמות. (טז) אכל מתוספות שם משמע דלא הוי פסיק ברישה, אלא דאסור
משום שמה וישפך ויבוא להשוות גמות במתקן כדי שיהא נוח לו העמוד. והנה אם מטר לצדדה על-גבי קרקע מרצפת, התוספת שבת כתב דמטר אפלו
לרצת השלש-עשר דסבירא לה דהוי פסיק ברישה, לא גזרו בזה במרצפת, עין שם, (יז) ושתברו קיסמיהם בשם המצניע: (יח) חבית על הארץ, וידאי והוי פסיק ברישה:
והבא אות ג מה שכתב עוד בזה, ודע, דכל הסימן הזה לאו דווקא לענין שבת, (יח) דהוא הדין לענין יום-טוב [מביצה כ"ב ע"ב], ויש שנקטלין בזה:
א (א) בכלי שיר. (ב) לאו דווקא בכלי-שיר אלא אף ביד, כגון להכות פה אל פה שמהו דרך שמהו ושיר, אסור, כמו שכתוב בסמ"ח
שלט סעיף ג, משום שמה ויתכן כלי-שירי [ומה דאסור בסעיף ד להכות פה אל פה שמשמור הפרות כדי להקריח העופות (ג) אף שהוא
אינו דרך שיר, התם השעם שמה ויטל צרור ויזרק לרשות-הרבים כשיצאה להבריחם, ודמפרש שם]. ואם ירצה להכות פה אל פה כדי לשמח
התינוק ולהשתיקו, וירצה לעשות זה כלאחר יד דשרי, וכמו שכתב שם. (ג) ואם נותן מים בכלי מלא נקבים להסיר לתוך כלי-מתכות כדי
להשמיץ קול נעים על-ידי הנטיפה, אסור, דזה הוי גסרין ככלי-שירי, ולחוליה כדי להרדימו שיששן שרי. ואם משיך בחזק כדי שיקרין את הבריא
משנתו, שרי, דלא הוי בכלי-שיר כיון שאין עושה בנעימה ובנחת, דקול בזה אדרבה הנה מרדימו יותר, אלא עושהו בחזק כדי שיקרין על-ידי
הקול ועל-ידי שרי: (ב) אכל להקיש וכו'. ורצה לומר, אף שפונתו להשמיץ קול כדי שיקפחחו לו מטר, (ד) ואפלו אם מקיש בכלי, כיון
תרגום: 1 מכבדת רכה.

לכתחלה: (ט) ואינו לעיל רק במכבדת של תמריה שם נקפדים ואינם משתברין [שה"א]: (י) הינו אף שהוא גסרין פסיק ברישא דלא ניתא לה, מכל מקום לכתחלה אין
כדאי, וכמו בגזר בליים גדולים ביותר על-גבי קרקע, דגם שם אם יתחנן חרין הוא מקלל את הבית על-ידי הגמות והוא פסיק ברישא דלא ניתא לה, ואפלו הכי אסור
לכתחלה, ובג"ל בסעיף א במשנה ברורה: (יב) מאיר פרק כירה, ועין פרק תמיד נשחט במשנה וירושלמי: (יג) מגדאכבה בשם המצניע: (יד) אחרונים: (טז) מגד
אכבה בשם מה"ג: (טז) בריש פרק הבונה ותוספתא שבת: (טז) הג"א, ומשמע מזה דקשה לדבריהם, ונשעם, משום לשנא דקמאר דקמאר וכו', ועין בקרבן
נהגאל מה שמרץ בזה בדיק: (יז) ומקפידא דאם כל מהי העיר מרצפים אין להסיר בזה: (יח) מגדאכבה: (יח) גמרא: (יח) דלא אסר בגמ"ה אלא

1. brush 2. bristles 3. fine 4. seal the pipe